

การเปิดรับข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ
สิทธิพันธุ์ ประสบการณ์ทางการเมือง ทศนคติต่อการเมือง
และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม GEN Z จังหวัดเชียงราย

**EXPOSURE TO NEWS ABOUT MR. CHADCHART SITIPUNT ON SOCIAL
MEDIA PLATFORMS, POLITICAL EXPERIENCE, ATTITUDES TOWARDS
POLITICS, AND POLITICAL ENTHUSIASM OF GEN Z
IN CHIANG RAI PROVINCE**

เสริมศิริ นิลดำ^{1*}, กรกนก นิลดำ¹, กิตติวัฒน์ มีแก้ว²,
กฤษฎา ยอดเมฆางค์², พงศธร ใจมูลมั่ง²

สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย¹
นักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ (ดิจิทัลมีเดีย) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย²
*Corresponding email: aj_sermsiri@yahoo.com

Receives: 29 October 2022, Revised: 15 April 2023, Accepted: 18 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสบการณ์ทางการเมือง ทักษะคิดต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม Gen Z ที่มีอายุระหว่าง 16-24 ปี ที่อาศัยในจังหวัดเชียงราย และเคยมีประสบการณ์เปิดรับข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายและสถิติเชิงอ้างอิงด้วยการหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance หรือ ANOVA) รวมทั้งใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า กลุ่ม Gen Z ในจังหวัดเชียงรายที่มีการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ด้านประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองและทักษะคิดต่อการเมืองพบว่า กลุ่ม Gen Z ในจังหวัดเชียงรายที่มีการศึกษาแตกต่างกันจะมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองและทักษะคิดต่อการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความตื่นตัวทางการเมืองพบว่า ลักษณะประชากรที่แตกต่างกันของกลุ่ม Gen Z ในจังหวัดเชียงรายกับความตื่นตัวทางการเมืองพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทักษะคิดต่อการเมืองโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.720 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกมีนัยสำคัญทางสถิติกับความตื่นตัวทางการเมืองโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.791

คำสำคัญ: การเปิดรับข่าวสาร, ประสบการณ์ทางการเมือง, ทักษะคิดต่อการเมือง, ความตื่นตัวทางการเมือง

Abstract

The research has the objective to study exposure to political news about Mr. Chadchart Sittipunt social media platforms, political experience, attitudes towards politics, and political enthusiasm of Gen Z in Chiang Rai province. This survey research used questionnaires conducted with 400 Gen Z people aged 16-24 years in Chiang Rai. The respondents had experience of being exposed to news about Mr. Chadchart Sittipunt on online media. Data was analyzed with descriptive and inferential statistics with the use of t-test, One-way Analysis of Variance (ANOVA), and Pearson's correlation.

The research found that the respondents with different education levels and professions exposed to news about Mr. Chadchart differently with a significance level of 0.05. On political participation experience and attitudes towards politics, the respondents with different education levels presented a statistically significant difference of 0.05 in their political participation

experience and attitudes towards politics. No significant difference was found in terms of political enthusiasm among the respondents.

Correlation tests found that exposure to political news about Mr. Chadchart Sittipunt from online media platforms had significant positive correlation with political attitudes with a correlation coefficient of 0.720. In addition, political news had positive correlation with political enthusiasm with a correlation coefficient of 0.791.

Keywords: News Exposure, Political Experience, Attitudes towards Politics, Political Enthusiasm

บทนำ

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดพิเศษของประเทศไทยที่มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดของตนเองมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (BBC, 2565) สำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ.2565 ถือเป็นครั้งที่ 11 โดยมีผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งที่โดดเด่นท่านหนึ่งคือ นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครด้วยคะแนนเสียงค่อนข้างมากเป็นประวัติการณ์

นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ เป็นนักการเมืองที่โด่งดังในกระแสสื่อมาตั้งแต่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมในสมัยนายกรัฐมนตรีนาง ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในปี พ.ศ.2555 โดยมีภาพมีม (meme) และแฮชแท็กที่เป็นกระแสต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ ต่อมาเมื่อได้ลงสมัครแข่งขันเพื่อรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ก็ได้มีการใช้สื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในหลากหลายประเภทและหลายรูปแบบจนเป็นกระแส “ชัชชาติฟีเวอร์” ที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งเข้าสู่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็ยังคงมีการใช้ช่องทางการสื่อสารของตนสื่อสารกับผู้ติดตาม

(follower) ของตนอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการสื่อสารของหน่วยงาน เห็นได้เป็นประจำแทบทุกวัน คือ การถ่ายทอดสด (Live) หรือแม้แต่วงเวลาส่วนตัวก็มีการใช้สื่อถ่ายทอดสดวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง ปัจจุบันมีผู้ติดตามนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ทางสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น เพจเฟซบุ๊กมีจำนวนราว 2.6 ล้านคน ทวิตเตอร์มีประมาณ 6 แสนกว่าคน ฯลฯ กล่าวได้ว่า นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ เป็นนักการเมืองที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างโดดเด่นและมีประสิทธิภาพ กลายเป็นผู้มีอิทธิพลทางสังคม (Social Influencer) ดังนิยามของ De Veirman, Cauberghe, & Hudders (2016) ที่ว่า ผู้มีอิทธิพลทางสังคมหมายถึง บุคคลทั่วไปที่สามารถสร้างเครือข่ายหรือผู้ติดตามจำนวนมากและได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ในช่องทางเดียวหรือหลายช่องทาง เพราะนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ สามารถทำให้คนที่ไม่สนใจการเมืองนั้นสนใจเปิดรับติดตามข้อมูลข่าวสารหรือแม้กระทั่งให้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัดที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจังหวัดกรุงเทพมหานคร ก็สนใจเข้ามาติดตามสื่อของตนและข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ตัวแปรด้านผลของการเปิดรับสื่อนั้นทำให้เกิดผลที่ตามมาในผู้รับสารหลายด้าน โดยเฉพาะการเกิดและหล่อหลอมทัศนคติ (Attitude) ซึ่งหมายถึง ความมี

ใจโน้มเอียงที่จะตอบสนองต่อบางคนหรือบางสถานการณ์ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่จะแสดงออกต่อสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของทัศนคตินั้นมาจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสาร (Information) ที่บุคคลได้รับ (Schermerhorn, 2012) ดังนั้น การเปิดรับข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ จึงมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การมีทัศนคติต่อการเมืองของผู้รับสารด้วย ขณะเดียวกันก็มีการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อในช่วงการเลือกตั้งก็ส่งผลต่อความตื่นตัวทางการเมืองของผู้รับสารด้วย ดังผลการศึกษาของชัยวัฒน์ โยธี และคณะ (2565) ศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจให้คนรุ่นใหม่หรือ Gen Z ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นคือ ปัจจัยด้านสื่อประชาสัมพันธ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า การเปิดรับข่าวสารของผู้สมัครหรือนักการเมืองที่เป็นผู้มีอิทธิพลทางสังคมผ่านสื่อสังคมออนไลน์จึงน่าจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเมือง (Attitudes towards Politics) และความตื่นตัวทางการเมือง (Political Enthusiasm) ของผู้รับสารในยุคปัจจุบัน

เมื่อเปรียบเทียบในบรรดาผู้รับสารกลุ่มต่าง ๆ ในยุคดิจิทัลแล้ว กลุ่มคน Gen Z เป็นกลุ่มผู้รับสารที่มีลักษณะโดดเด่นแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรช่วงวัยหนึ่งที่เกิดขึ้นปี พ.ศ.2540 (พลิชฐ์ ไชยวัฒน์ และสติธร ธนานิธิโชติ, 2561) เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดมาพร้อมเทคโนโลยีที่ทันสมัยและบุคลิกโดยส่วนใหญ่ของคนรุ่นนี้คือ ความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ตลอดจนมีพฤติกรรมในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพราะสามารถใช้เทคโนโลยีได้คล่องแคล่ว โดยมักเลือกรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม ติ๊กต็อก ฯลฯ สามารถสร้างกระแสต่างๆในโลก

ออนไลน์ได้ รวมไปถึงกระแสทางการเมือง ทั้งนี้ในช่วงเวลาของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ.2565 ที่ผ่านมามีพบว่า กลุ่มคน Gen Z ซึ่งพบว่ามี การเปิดรับและติดตามสื่อของนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ เป็นจำนวนมาก เห็นได้จากการมีกระแสภาพมีม คำคม แฮชแท็ก ฯลฯ ที่แพร่หลายและถูกแชร์ออกไปทางสื่อสังคมออนไลน์จำนวนมากในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง แม้ว่ากลุ่ม Gen Z นี้บางส่วนยังไม่มีสิทธิในการเลือกตั้งเพราะอายุยังไม่ถึงวัย 18 ปีแต่มีแนวโน้มสูงมากที่จะมีความสนใจทางการเมืองเพราะคุณลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ที่ทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้มองการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัวและสามารถทำให้เป็นเรื่องราวตลกขำขันได้ผ่านการใช้ภาพมีม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการทำให้การเมืองในยุคสมัยปัจจุบันนั้นเข้าถึงง่ายมากขึ้น จึงทำให้กลุ่ม Gen Z ในยุคนี้หันมาสนใจการเมือง เกิดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เกิดทัศนคติต่อการเมือง ความตื่นตัวทางการเมือง ฯลฯ แม้ตนเองอาจจะยังไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือแม้การเลือกตั้งนั้นจะไม่เกิดขึ้นในพื้นที่อาศัยของตนเองก็ตาม

งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายที่จะศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงรายว่ามีลักษณะอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับการมีประสบการณ์ทางการเมือง ทัศนคติต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงรายอย่างไรบ้าง ซึ่งแม้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นลักษณะพื้นที่เฉพาะเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้นที่ประชาชนสามารถเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดของตนเองได้ แต่กระแสการหาเสียงเลือกตั้งก็ส่งผลต่อการรับรู้และสนใจติดตามข่าวสารของประชาชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะกลุ่ม

Gen Z ที่มีปริมาณการใช้สื่อสังคมออนไลน์ค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการขยายองค์ความรู้ในเรื่องของผู้มีอิทธิพลทางสังคมในบริบทการเมืองข้ามพื้นที่ การสื่อสารทางการเมืองของสื่อบุคคล และองค์ความรู้เกี่ยวกับตัวแปรในผู้รับสารที่เป็นผลมาจากผู้มีอิทธิพลทางสังคมและการรณรงค์ทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสพการณ์ทางการเมืองทัศนคติต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา มุ่งศึกษาตัวแปรในผู้รับสารประกอบด้วยพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสพการณ์ทางการเมืองทัศนคติต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมือง

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ศึกษาเฉพาะกลุ่ม Gen Z หรือผู้ที่มีอายุระหว่าง 16-24 ปีที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านเวลา การเก็บข้อมูลครอบคลุมระยะเวลา 6 เดือนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม พ.ศ. 2565

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่ม Gen Z หมายถึง ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 16-24 ปี ที่อาศัยในจังหวัดเชียงราย จากข้อมูลที่รวบรวมโดยส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง จำนวนประชากรกลุ่ม Gen Z ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย จำนวน 107,343 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้กำหนดตามหลักแปรผันร่วมกันระหว่างขนาดกลุ่มตัวอย่างกับความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างตามตารางของ Yamane (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537, น.30; อ้างอิงจาก Yamane, 1973, น.727) โดยกำหนดความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดไม่เกิน 5% จากตารางจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 385 คน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้ผลการศึกษา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นจำนวน 400 คนที่เคยมีประสบการณ์เปิดรับข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ จากนั้นผู้ศึกษาได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักเครือข่าย (Network sampling) ด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างช่วยแนะนำบุคคลแวดล้อมที่มีคุณสมบัติเดียวกันกับตนเองให้เข้าร่วมการตอบแบบสอบถามต่อไป

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นลักษณะการเก็บข้อมูลแบบวัดครั้งเดียวด้วยการใช้แบบสอบถาม พัฒนาจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้จัดทำแบบสอบถามโดยแบ่งโครงสร้างของคำถามเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์และข่าวสารที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเมือง และส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความตื่นตัวทางการเมือง โดยข้อคำถามมีทั้งแบบเลือกตอบ (check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิเทศศาสตร์ จำนวนรวม 3 ท่าน และการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองเก็บข้อมูล (try out) กับกลุ่มคนเจนวายวัยรุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.85 จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเป็นการเก็บแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์โดยมีการประชาสัมพันธ์เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างผ่านเพจท้องถิ่นจังหวัดเชียงรายในสื่อสังคมต่างๆ โดยระบุช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามคือ มีอายุระหว่าง 16-24 ปี โดยหากกลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า

กว่า 18 ปีจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ก่อนจึงจะดำเนินการเก็บข้อมูล นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างต้องเคยมีประสบการณ์เปิดรับข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ สำหรับช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะอยู่ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม พ.ศ. 2565 เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบสมบูรณ์แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายโดยวิธีการหาจำนวนค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย และใช้สถิติเชิงอ้างอิงด้วยการหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance หรือ ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หากพบความแตกต่างในข้อใดจะทำการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบภายหลังเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe รวมทั้งใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษสามารถสรุปได้เป็น 2 ส่วน มีผลการศึกษาโดยสรุปและสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทางประชากร การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์และข่าวสารที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสบการณ์ทางการเมือง ทัศนคติต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงราย

1.1 ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.30) ด้านอายุพบว่า ส่วนใหญ่ระหว่าง 22-24 ปี

(ร้อยละ 47.50) รองลงมาคืออายุ 19-21 ปี (ร้อยละ 39.50) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 49.20) รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 24.30) ด้านรายได้พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เดือนละ 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 31.30) รองลงมาคือมีรายได้ 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 30.00) ด้านอาชีพพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 53.00) รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 16.50) และประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 9.50)

1.2 การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์และข่าวสารที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมาคือ อินสตาแกรม (ค่าเฉลี่ย 3.98) อันดับสามได้แก่ ยูทูบ (ค่าเฉลี่ย 3.76) และอันดับสุดท้ายคือ ไลน์ (ค่าเฉลี่ย 2.90) ส่วนผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศ การศึกษา รายได้ และอาชีพ กับเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางสื่อสังคมออนไลน์พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในด้านรูปแบบรายการที่มีเนื้อหาทางการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับพบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับรูปแบบรายการข่าวการเมือง (ค่าเฉลี่ย 3.30) บ่อยครั้งที่สุด รองลงมา คือ รายการไลฟ์สดทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย 2.83) อันดับสามคือ รายการสรุปประเด็นการเมือง (ค่าเฉลี่ย 2.69) สำหรับด้านเนื้อหาข่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ร้อยละ 30.50) รองลงมาคือ ข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมประท้วง (ร้อยละ 20.00) อันดับสามคือ ข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน (ร้อยละ 19.50) และอันดับสุดท้าย

คือ ข่าวเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล (ร้อยละ 3.50)

ส่วนการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ทางสื่อสังคมออนไลน์คือ เฟซบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาคือ อินสตาแกรม (ค่าเฉลี่ย 3.94) ส่วนผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศ การศึกษา รายได้ และอาชีพ กับการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยในด้านการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.อย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ในด้านอาชีพพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษามีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนแหล่งที่มาของข่าวสารที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ที่กลุ่มตัวอย่างได้เปิดรับนั้น ส่วนใหญ่มาจากเพจเฟซบุ๊กของนาย ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ (ร้อยละ 24.50) รองลงมาคือ จากเนื้อหาของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์แชร์หรือแบ่งปัน (ร้อยละ 18.00) อันดับสามคือ จากเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าว (ร้อยละ 15.00) และอันดับสุดท้ายจากบุคคลในครอบครัวแชร์หรือแบ่งปันมา เช่น พ่อแม่ ญาติ (ร้อยละ 6.50) ด้านความถี่ในการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ 4-3 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 41.30) รองลงมาคือ 2-1 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 36.70)

เหตุผลในการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับนาย ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ เพราะต้องการรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 31.50) รองลงมาคือ ต้องการติดตามการทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัด (ร้อยละ 27.50) อันดับสามคือ สนใจในการเมืองในระดับประเทศ (ร้อยละ 18.50) ส่วนอันดับสุดท้ายคือ เพราะเป็นกระแสในสังคม (ร้อยละ 9.50) ส่วนการมีส่วนร่วมในสื่อสังคมออนไลน์ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยการกดปุ่มแสดงความรู้สึก (ร้อยละ 57.00) รองลงมาคือ แบ่งปัน (Share) (ร้อยละ 21.00)

1.3 ประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กิจกรรมที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ การเข้าร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ เช่น เลือกตั้ง ส.ส. (ค่าเฉลี่ย 3.67) รองลงมา คือ การติดตามการหาเสียงของนักการเมืองบางคนหรือหลายคน (ค่าเฉลี่ย 3.48) อันดับสามคือ เข้าร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เช่น เลือกตั้ง อบต. ผู้ใหญ่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.41) และต่ำที่สุด คือ เข้าร่วมการหาเสียงเลือกตั้ง เช่น การเป็นหัวคะแนนให้นักการเมืองหรือช่วยคนรู้จักหาเสียง (ค่าเฉลี่ย 2.91)

สำหรับผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศ รายได้ และอาชีพ กับประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการศึกษากับประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีประสบการณ์การมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมืองแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญ

1.4 ทักษะคิดต่อการเมือง

ผลการศึกษาที่ทัศนคติต่อการเมืองพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.87) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทักษะคิดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเมืองเป็นเรื่องของคนที่มีความรู้เท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมาคือ การเมืองสามารถแก้ปัญหาสังคมได้ เช่น คนจนลดน้อยลง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) อันดับสามคือ หน้าที่ของนักการเมืองคือรับใช้ประชาชน (ค่าเฉลี่ย 4.05) และต่ำที่สุด คือ การคุ้ยเรื่องการเมืองทำให้คนทะเลาะกัน (ค่าเฉลี่ย 3.08)

สำหรับผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศ รายได้ และอาชีพ กับทัศนคติต่อการเมืองพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการศึกษากับทัศนคติต่อการเมืองพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีทัศนคติต่อการเมืองแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญ

1.5 ความตื่นตัวทางการเมือง

ผลการศึกษาความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความตื่นตัวทางการเมืองข้อที่อยู่ในระดับสูงสุดคือ ต้องการตรวจสอบความโปร่งใสของนักการเมือง (ค่าเฉลี่ย 3.92) รองลงมา คือ ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมที่อาศัยอยู่ด้วยการเมือง (ค่าเฉลี่ย 3.90) อันดับสามคือ ต้องการแก้ไขกฎหมาย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับเลือกตั้งผู้ว่าราชการในจังหวัดอื่น ๆ นอกจาก

กรุงเทพมหานคร (ค่าเฉลี่ย 3.80) และต่ำที่สุด คือ ต้องการให้มีกิจกรรมทางการเมืองทุกเดือนในจังหวัด เชียงราย (ค่าเฉลี่ย 2.94) ส่วนผลการทดสอบความ แตกต่างระหว่างเพศ การศึกษา รายได้และอาชีพ กับความตื่นตัวทางการเมืองพบว่า ไม่มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่ เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสพการณ์ทาง

ตารางที่ 1 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสพการณ์ทางการเมือง ทักษะคิดต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัด เชียงราย

การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์	r	P	ระดับความสัมพันธ์
ประสพการณ์ทางการเมือง	0.151	0.519	ไม่มีความสัมพันธ์
ทักษะคิดต่อการเมือง	0.720	0.033*	ความสัมพันธ์ระดับมาก
ความตื่นตัวทางการเมือง	0.791	0.021*	ความสัมพันธ์ระดับมาก

*P<0.05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ กับทักษะคิดต่อการเมืองและความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงราย พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกมีนัยสำคัญทางสถิติกับทักษะคิดต่อการเมืองโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.720 หรือมีความสัมพันธ์ในระดับมาก รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ยังมี ความสัมพันธ์เชิงบวกมีนัยสำคัญทางสถิติกับความ

การเมือง ทักษะคิดต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงราย

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ประสพการณ์ทางการเมือง ทักษะคิดต่อการเมือง และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบผลการศึกษาดังนี้

ตื่นตัวทางการเมืองโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.791 หรือมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ส่วนการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับประสพการณ์ทางการเมือง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ว่า กลุ่ม Gen Z ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 22-24 ปี รองลงมาคืออายุ 19-21 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ด้านรายได้พบว่า ส่วน

ใหญ่มีรายได้เดือนละ 5,001-10,000 บาท รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท ด้านอาชีพพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไปและประกอบธุรกิจส่วนตัว

การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์และข่าวสารที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊ก รองลงมาคือ อินสตาแกรม และยูทูบ ในด้านรูปแบบรายการที่มีเนื้อหาทางการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับพบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับรูปแบบรายการข่าวการเมือง รองลงมาคือ รายการไลฟ์สดทางการเมือง และรายการสรุปประเด็นการเมือง สำหรับด้านเนื้อหาข่าวพบว่า กลุ่ม Gen Z ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมประท้วง และข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

ส่วนการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ พบว่า กลุ่ม Gen Z ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ทางสื่อสังคมออนไลน์คือ เฟซบุ๊ก รองลงมาคือ อินสตาแกรม โดยพบว่ากลุ่ม Gen Z ที่มีการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยในด้านการศึกษาพบว่า กลุ่ม Gen Z ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างจากกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ขณะที่ในด้านอาชีพพบว่า กลุ่ม Gen Z ที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษามีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แตกต่างจากกลุ่มที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่ม Gen Z ตอนปลายหรืออายุเกิน 20 ปีมีแนวโน้มที่จะมีการติดตามข่าวสารบ้านเมืองมากขึ้นเนื่องจากสิ่งแวดล้อมและบทบาทที่ถูกผลักดันให้เตรียมเข้าสู่

วัยผู้ใหญ่ ทำให้การเปิดรับข่าวสารรวมถึงข่าวการเมืองเลือกตั้งหรือข่าวการเมืองต่าง ๆ ได้รับความสนใจมากขึ้น อีกทั้งกระแสของนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลทางสังคม (Influencer) ที่กลุ่มผู้บริโภคข่าวสารจะใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการกำหนดค่านิยม (Value) ทศนคติ (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง (Shiffman and Kanuk, 2004) ก็เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้กลุ่ม Gen Z ตอนปลายมีความคิดถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ตนในฐานะประชาชนและการเตรียมพร้อมเข้าสู่อนาคตของวัยทำงานจะได้รับผลกระทบไปด้วย

ด้านประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z ในจังหวัดเชียงรายพบว่า มีประสบการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือการเข้าร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ เช่น เลือกตั้ง ส.ส. รองลงมา คือ การติดตามการหาเสียงของนักการเมืองบางคนหรือหลายคน และเข้าร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เช่น เลือกตั้ง อบต. ผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่ม Gen Z ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่ม Gen Z จำนวนหนึ่งถือเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งครั้งแรก (First Voter or New Voter) หรือบุคคลที่มีอายุครบ 18 ปีในวันเลือกตั้ง เนื่องจากประเทศไทยไม่มีการเลือกตั้งมา 8 ปี ทำให้คน Gen Z จำนวนมากกลายเป็นกลุ่มคนที่เพิ่งมีโอกาสได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย

ทัศนคติต่อการเมืองของกลุ่ม Gen Z ในจังหวัดเชียงรายพบว่า ทัศนคติที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเมืองเป็นเรื่องของคนที่มีความรู้เท่านั้น

รองลงมาคือ การเมืองสามารถแก้ปัญหาสังคมได้ เช่น คนจนลดน้อยลง และหน้าที่ของนักการเมืองคือ รับผิดชอบต่อประชาชน รวมทั้งพบว่า กลุ่ม Gen Z ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีทัศนคติต่อการเมืองแตกต่างจากกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.และอนุปริญญา/ปวส.อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรนี้อาจเชื่อมโยงได้ว่า กลุ่ม Gen Z ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอาจจะเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์การเลือกตั้งมาแล้วทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่ครั้งล่าสุดของประเทศไทยคือ ปี พ.ศ.2562 ดังนั้น การมีทัศนคติต่อการเมืองอาจแตกต่างไปจากกลุ่มอื่น ๆ

สำหรับตัวแปรความตื่นตัวทางการเมืองข้อที่อยู่ในระดับสูงสุดคือ ต้องการตรวจสอบความโปร่งใสของนักการเมือง รองลงมา คือ ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมที่อาศัยอยู่ด้วยการเมือง และต้องการแก้ไขกฎหมาย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับเลือกตั้งผู้ว่าราชการในจังหวัดอื่น ๆ นอกจากกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ (2565) เก็บข้อมูลแบบสอบถามจากคน Gen Z ที่ศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯและทุกภาคของประเทศ พบว่า คน Gen Z ส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องยกเลิกผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง รวมถึงสอดคล้องทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรต้องมีเลือกตั้งผู้ว่าจังหวัดทุกจังหวัด ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ซึ่งธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ และโชติ บดีรัฐ (2561) ที่สรุปไว้ว่า ลักษณะของการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนประกอบด้วยการเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง การรับฟังข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การสนทนาประเด็นทางการเมือง

การร่วมรณรงค์หาเสียง การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ กับทัศนคติต่อการเมืองและความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่ม Gen Z จังหวัดเชียงราย พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากทั้งสองตัวแปร สามารถอธิบายได้ว่า “คุณลักษณะของผู้มีอิทธิพลทางการเมือง” (Political Influencer) มีผลอย่างยิ่งต่อการกระตุ้นความสนใจในข่าวสารแม้ตนเองจะมีความเกี่ยวข้อง (Involvement) ในระดับต่ำก็ตาม โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ส่งสาร เพราะบุคลิกภาพของนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แสดงถึงการมีแนวคิดที่ก้าวหน้า การพูดแบบตรงไปตรงมา การเข้าถึงประชาชนหลายชนชั้น ฯลฯ ทำให้สามารถดึงความสนใจของกลุ่มคน Gen Z ได้มากกว่าการหาเสียงแบบเดิม ๆ จึงส่งผลต่อทัศนคติของคนรุ่นใหม่ที่เห็นความสำคัญของการเมืองและต้องการให้การเมืองนำไปสู่การผลักดันความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของประเทศ

ขณะเดียวกัน ผลการศึกษายังตอกย้ำอิทธิพลของสื่อหรือแพลตฟอร์มที่ส่งเสริมให้ผู้รับสารเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถถ่ายทอดสด (Live) กิจกรรมการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ตลอดเวลา ทั้งนี้รูปแบบการนำเสนอด้วยการถ่ายทอดสดของนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ มีปริมาณมากและต่อเนื่องเพราะทำให้เนื้อหานั้นดูมีความสมจริง (real) ซึ่งทำให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มคน Gen Z รู้สึกว่ามีความเป็นธรรมชาติและจริงใจ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือจัดการสถานการณ์ที่กำลังเผชิญได้ เหล่านี้จึงส่งผลให้การเปิดรับข่าวนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ของผู้รับสารส่งผลให้เกิดทัศนคติ

ทางการเมืองและความตื่นตัวในการเมืองระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของธนัชพร ปานแย้ม (2563) ที่พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีความสัมพันธ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับยงยุทธ พงศ์ศรี (2561) ที่พบว่า ในการเลือกตั้งระดับประเทศนั้นการรณรงค์หาเสียงโดยใช้สื่อใหม่อย่างเช่นเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ ฯลฯ ได้มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงสรุปได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์ในการเลือกตั้งของนักการเมืองเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความคิดและหล่อหลอมพฤติกรรมทางการเมืองในทิศทางใดทิศทางหนึ่งแก่คนรุ่นใหม่

จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการสื่อสารของนักการเมืองหรือกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ย่อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อคน Gen Z ทั้งด้านความสนใจเปิดรับข่าวสารการเมือง การมีส่วนร่วมและมีประสบการณ์ทางการเมือง การมีทัศนคติต่อการเมือง ตลอดจนความตื่นตัวทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ดังที่ กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ (2563) สรุปว่าเนื่องจากในปัจจุบันมีเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้าและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับข้อมูลข่าวสารและเข้าถึงประเด็นเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้คนรุ่นใหม่ให้ความสนใจในทางการเมืองและกระตุ้นให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัยสู่การพัฒนา

ข้อสรุปของงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ในบริบทการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในยุคปัจจุบัน ปัจจัยด้านผู้ส่งสารที่มีลักษณะของการเป็น “ผู้มีอิทธิพลทางสังคม” (Social Influencer) และปัจจัย

ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความสำคัญมากต่อโอกาสสำเร็จของการสื่อสารทางการเมือง โดยเฉพาะการสื่อสารที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่ม Gen Z ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะโดดเด่นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในปริมาณมาก ความที่สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ไร้ขอบเขตพรมแดนของการสื่อสาร ทำให้การรับรู้เนื้อหาของสังคมที่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างกว้างขวาง รวมทั้งในประเด็นทางการเมืองด้วย นอกจากนั้นยังพบว่า ตัวแปรด้าน “การมีประสบการณ์ทางการเมือง” ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการเปิดรับข่าวสาร แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้รับสาร Gen Z เปิดกว้างในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักการเมืองที่ตนสนใจและอยู่ในกระแสโดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้จักคุ้นเคยมาก่อน รวมทั้งแม้ตนเองจะไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการเลือกตั้งนั้นก็ตาม หรืออาจกล่าวได้ว่า แม้การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครจะเกิดขึ้นในเมืองหลวงแต่หากมีกระแสต่างๆ เกี่ยวกับผู้มีอิทธิพลทางสังคมเกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์ การรับรู้ของกลุ่มคน Gen Z ในพื้นที่อื่นๆ ก็เกิดความตื่นตัวไปด้วย ผลการศึกษานี้จึงตอกย้ำถึงอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ในบริบทการเมืองที่มีต่อกลุ่มผู้รับสาร Gen Z โดยเฉพาะการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีอิทธิพลทางสังคม

นอกจากนั้น ยังค้นพบว่า ตัวแปรการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ในงานวิจัยนี้เป็นไปตามแนวคิดทัศนคติที่ยืนยันความสำคัญของการเปิดรับข่าวสารว่าส่งผลต่อตัวแปรภายในผู้รับสาร เพราะการเปิดรับข่าวสารในงานวิจัยนี้มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งต่อทัศนคติทางการเมืองและความตื่นตัวทางการเมือง อันเป็นมิติที่สะท้อนความรู้ความเข้าใจความรู้สึก และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ

ตามแนวคิดทัศนคติ การรณรงค์ทางการเมืองสำหรับ
คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการวาง
แผนการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ทั้งด้านรูปแบบและ
เนื้อหาโดยใช้คุณลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์อย่าง
คุ้มค่าและสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า การเปิดรับ
ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง
นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ซึ่งถือเป็นผู้มีอิทธิพลทางสังคม
มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่อการเมืองและ
ความตื่นตัวทางการเมืองในระดับมาก ข้อเสนอแนะ
แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกระแสผู้นำทางความคิดที่
มีต่อผู้รับสารทั้งในและนอกพื้นที่การเลือกตั้ง ดังนั้น
ในการวางแผนรณรงค์ทางการเมืองจำเป็นต้องมีการ
ให้ความสำคัญกับผู้ส่งสารที่สามารถเป็นต้นแบบทาง
ความคิดและพฤติกรรมให้แก่ผู้รับสารได้เพื่อโอกาส
ในการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

2. การรณรงค์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนและ
คนรุ่นใหม่ตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถี
ประชาธิปไตยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการใช้สื่อ
สังคมออนไลน์ ทั้งในด้านเนื้อหาและแพลตฟอร์ม
เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการบริโภคสื่อของคน
กลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติมที่สัมพันธ์
กับการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ทัศนคติทาง
การเมือง ความตื่นตัวทางการเมือง ฯลฯ เพื่อ
ตัวแปรด้านคุณลักษณะหรือองค์ประกอบทางการ
สื่อสารของผู้มีอิทธิพลทางสังคมที่มีศักยภาพในการ
สื่อสารทางการเมือง ตัวแปรด้านเนื้อหาสาระและด้าน
รูปแบบการสื่อสารในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่ช่วย
ส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วม
ทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ตามวิถีประชาธิปไตย

2. ควรศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้
ได้คำตอบเชิงลึกในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดรับ
ข่าวสารทางการเมือง ทัศนคติทางการเมือง ความ
ตื่นตัวทางการเมือง ฯลฯ โดยอาจเปรียบเทียบกับ
ผู้รับสารกลุ่ม Gen Z ที่มีความแตกต่างกันในด้าน
ภูมิลำเนาและพื้นที่อาศัย เพื่อให้ผลการศึกษา
สามารถสะท้อนสภาพการณ์ที่แท้จริงของการสื่อสาร
ทางการเมืองในบริบทสังคมเมืองและต่างจังหวัดของ
ประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์. (2563). การตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 11(1), 91-103.
- ชัยวัฒน์ โยธี , วุฒดา วงศ์โรจน์, ปรียาภรณ์ มัณฐารักษ์ และศศิธร เต็มแก้ว. (2565). ความคิดทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ (Gen - Z) กับการใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่น: ศึกษากรณีการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 6(1), 179-190.
- ธนัพร ปานแย้ม. (2563). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง. ของ Generation Z ผ่านสื่อสังคมออนไลน์. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธำรงค์ดี เพชรเลิศอนันต์. (2565). โพลชี้คนรุ่นใหม่ 63% อยากให้ยกเลิกผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากมหาดไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2565, จาก https://www.matichon.co.th/politics/news_3608964
- ปิยชี. (2560). เลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม.: ประวัติศาสตร์ สถิติ และเกร็ดน่ารู้. สืบค้น 20 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-60951332>
- ประชาไทย. (2560). ธำรงค์ดี' เปิดโพล Gen Z 63% ต้องการยกเลิกผู้ว่าฯ แต่งตั้ง ขึ้นมาจากการเลือกตั้งกระดือรือร้นกว่า. สืบค้น 20 ตุลาคม 2565 จาก <https://prachatai.com/journal/2022/10/100837>
- พลิชฐ์ ไชยวัฒน์ และศศิธร ธนานิธิโชติ. (2561). คนรุ่นใหม่ประชาธิปไตยช่วงเปลี่ยนผ่าน. ประชาชน-ความหวังหรือความฝัน. สืบค้น 10 ตุลาคม 2560, จาก <https://prachatai.com/journal>
- ยงยุทธ พงศศรี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด ปทุมธานี : ศึกษาในห้วงเวลา ป พ.ศ.2562 (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- วัฒนา แซ่โพเราะ. (2555). การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยช่วงปี พ.ศ.2549-2554. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก.
- De Veirman, M., Cauberghe, V. and Hudders, L. (2016). Marketing through Instagram influencers: impact of number of followers and product divergence on brand attitude. *International Journal of Advertising*. 36(5), 798-828.
- Schermerhorn, J.R. (2012). *Organizational behavior*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Shiffman, L. G., and Kanuk, L. L. (2004). *Consumer behavior*. New Jersey: Pearson.